

Oikeustapauskokoelma

Asia C-590/14 P

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI)

**ja Euroopan komissio
vastaan
Alouminion tis Ellados VEAE**

Muutoksenhaku — Valtiontuki — Alumiinin tuotanto — Sopimuksessa myönnetty sähkön suosituimmuustariffi — Päätös, jossa tuki todetaan sisämarkkinoille soveltuvaksi — Sopimuksen irtisanominen — Tuomioistuimen määräämä irtisanomisen vaikutusten lykkääminen — Päätös, jossa tuki todetaan sääntöjenvastaiseksi — SEUT 108 artiklan 3 kohta — Käsitteet ”voimassa oleva tuki” ja ”uusi tuki” — Eroavaisuudet

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (kymmenes jaosto) 26.10.2016

1. *Valtiontuki — Voimassa olevat tuet ja uudet tuet — Käsite — Ennen jäsenvaltion Euroopan yhteisöihin liittymistä tehty sopimus, jolla myönnetään sähkön suosituimmuustariffi — Sopimuksen irtisanominen — Kansallisen tuomioistuimen välitoimimääräys, jolla lykätään sopimuksen irtisanomisen vaikutusten alkamista ja pidennetään mainitun tariffin soveltamisaikaa — Luokittelu uudeksi tueksi*

(SEUT 108 artiklan 1 ja 3 kohta; neuvoston asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan b ja c alakohta; komission asetuksen N:o 794/2004 4 artiklan 1 kohta)

2. *Valtiontuki — Komission ja kansallisten tuomioistuinten toimivalta — Kansallisten tuomioistuinten tehtävä — Yksityisille kuuluvien oikeuksien turvaaminen silloin, kun etukäteisilmoitusta koskeva velvollisuus laiminlyödään — Kansallisten tuomioistuinten velvollisuus määrätä kaikista kyseiseen laiminlyöntiin kansallisen oikeuden mukaan liittyvistä seurauksista*

(SEUT 108 artiklan 2 ja 3 kohta)

3. *Valtiontuki — Komission ja kansallisten tuomioistuinten toimivalta — Kansallisten tuomioistuinten tehtävä — Kansallisten tuomioistuinten velvollisuus olla antamatta komission päätöksen kanssa ristiriidassa olevia ratkaisuja — Velvollisuus selvittää, onko tukijärjestelmän soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä muutettu — Ilmoittamisvelvollisuus, jos kyse on uudesta tuesta*

(SEU 4 artiklan 3 kohta; SEUT 108 artiklan 2 ja 3 kohta)

1. Asetuksen N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen N:o 794/2004 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”[SEUT 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen N:o 659/1999] 1 artiklan c kohdan soveltamiseksi voimassa olevan tuen muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muutosta, muuta kuin muodollista tai hallinnollista, joka ei vaikuta tukitoimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtyyn arviointiin”.

Komission tekemä arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille perustuu taloudellisten tietojen ja niiden olosuhteiden arvioimiseen, jotka vallitsevat kyseisillä markkinoilla sinä ajankohtana, jona komissio tekee päätöksensä, ja siinä otetaan huomioon erityisesti se ajanjakso, jonka ajan kyseistä tukea aiotaan myöntää. Näin ollen voimassa olevan tuen voimassaoloaika on seikka, joka on omiaan vaikuttamaan arviointiin, jonka komissio tekee kyseisen tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

Näissä olosuhteissa voimassa olevan tuen voimassaolon jatkamista on pidettävä voimassa olevan tuen muuttamisena ja se merkitsee näin ollen asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan c alakohdan nojalla uutta tukea.

Sillä, että välitoimista päättävä kansallinen tuomioistuin väliaikaisesti ja ex nunc lykkäsi julkisessa omistuksessa olevan sähköyhtiön ja jonkin yhtiön ennen jäsenvaltion Euroopan yhteisöihin liittymistä tekemän sopimuksen, jolla mainitulle yhtiölle myönnetään sähkön suosituimmustariffi, irtisanomisen vaikutuksia – kun kyseinen tuomioistuin täten otti suosituimmustariffin uudelleen käyttöön tiettyä ajanjaksona – muutettiin mainitun tariffin soveltamisen ajallisia rajoja, sellaisina kuin niistä oli sovittu mainitussa sopimuksessa, ja siten tukijärjestelmän, sellaisena kuin komissio oli sen hyväksynyt, ajallisia rajoja. Kyseisen välitoimimääräyksen on näin ollen katsottava merkitsevän voimassa olevan tuen muuttamista.

(ks. 47, 49, 50 ja 59 kohta)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 95–101 kohta)

3. Valtiontukia koskevien sääntöjen soveltaminen perustuu yhtäältä kansallisten tuomioistuinten ja toisaalta komission ja unionin tuomioistuinten väliseen vilpittömän yhteistyön velvollisuuteen ja tässä yhteistyössä kukin niistä toimii sille EUT-sopimuksessa osoitetun tehtävän mukaisesti. Tässä yhteistyössä kansallisten tuomioistuinten on toteutettava kaikki yleis- tai erityistoimenpiteet, joilla voidaan varmistaa unionin oikeudesta johtuvien velvoitteiden täyttäminen, ja pidättäydyttävä toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa perussopimuksen tavoitteiden toteutumisen, kuten SEU 4 artiklan 3 kohdasta ilmenee. Kansallisten tuomioistuinten on siten erityisesti pidättäydyttävä tekemästä komission päätöksen vastaisia päätöksiä.

Lisäksi on mainittava, että kansallisten tuomioistuinten asiana on tutkia, ettei tukijärjestelmän soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ole muutettu, ja että jos käy ilmi, että kyseiset muutokset ovat laajentaneet järjestelmän soveltamisalaa, saattaa olla tarpeen katsoa järjestelmä uudeksi tueksi, minkä seurauksena SEUT 108 artiklan 3 kohdassa määrätty ilmoitusmenettely tulee sovellettavaksi.

Niinpä kansallisen tuomioistuimen, joka käsittelee asiaa välitoimimenettelyssä ja jonka käsiteltävänä on sopimusta koskeva asia, on ilmoitettava komissiolle SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka vaikuttavat mainitun sopimuksen tulkintaan ja täytäntöönpanoon ja jotka voivat vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan, kilpailuun tai pelkästään tukien, jotka ovat voimassaolevia, tosiasialliseen keston tiettyä ajanjaksona.

Se, että kansallisille tuomioistuimille, jotka käsittelevät asiaa välitoimimenettelyssä, annettaisiin mahdollisuus vapautua velvollisuuksista, jotka niillä on SEUT 107 ja SEUT 108 artiklalla käyttöön otetun valtiontukien valvonnan yhteydessä, johtaisi nimittäin siihen, että nämä tuomioistuimet ymmärtäisivät väärin oman toimivaltansa, jolla pyritään varmistamaan valtiontukia koskevan unionin

oikeuden noudattaminen, rajat ja jättäisivät noudattamatta velvollisuutta vilpittömään yhteistyöhön unionin toimielinten kanssa, ja vaarantaisi näin ollen kiistattomasti mainittujen artiklojen tehokkaan vaikutuksen.

(ks. 105–108 kohta)